geval, op zichzelf beschouwd, niet alleen alle in § 1 van voormeld artikel genoemde voorwaarden verenigt, maar bovendien geen aanspraak kan maken op een ontheffing als bedoeld in § 3.
Zolang zodanige vaststelling niet is geschied, moet iedere regelmatig aangemelde overeenkomst als geldig worden aangemerkt.

3. Het ware strijdig met het algemeen beginsel der rechtszekerheid om uit het niet-definitieve karakter der geldigheid van de aangemelde overeenkomsten te concluderen dat hun werking onvolledig zou zijn, zolang de Commissie te hunnen aanzien nog geen beslissing uit hoofde van artikel 85, § 3, van het Verdrag heeft genomen.
Wanneer echter betrokkenen met de uitvoering der overeenkomst voortgaan nadat paragraaf 6 van artikel 15 (der Verordening no. 17/62) is toegepast, doen zij zulks op eigen risico.

In de zaak 10-69 :

betreffende een door de Rechtbank van Koophandel te Brussel overeenkomstig artikel 177 van het E.E.G.-Verdrag tot het Hof gericht verzoek om een prejudiciële beslissing nopens de interpretatie van artikel 85 van het E.E.G.-Verdrag en van de daartoe gegeven uitvoeringsverordeningen in het voor eerstgenoemd Gerecht aanhangige geding :

N.V. PORTELANGE, gevestigd te Koekelberg-Brussel,

tegen

N.V. SMITH CORONA MARCHANT INTERNATIONAL, gevestigd te Lausanne,

S.C.M. INTERNATIONAL G.m.b.H., Subsidiary of S.C.M. CORPORATION, Zürich, gevestigd te Frankfort/Main,

S.C.M. CORPORATION, vennootschap naar Amerikaans recht, gevestigd te New York,

N.V. S.C.M. BELGIUM, gevestigd te Brussel,

wijst

HET HOF VAN JUSTITIE

samengesteld als volgt : R. Lecourt, President, A. Trabucchi en J. Mertens de Wilmars, Kamerpresidenten, A.M. Donner, W. Strauss, R. Monaco (Rapporteur) en P. Pescatore, Rechters, K. Roemer, Advocaat-Generaal, A. Van Houtte, Griffier, het volgende

ARREST

Ten aanzien van de feiten

I — Samenvatting van de feiten en van het procesverloop

Overwegende dat de N.V. Smith Corona Marchant International op 1 juli 1961 met de N.V. Portelange een contract heeft gesloten waarbij zij aan de wederpartij het uitsluitende recht heeft toegekend om in België en in het Groothertogdom Luxemburg de produkten af te zetten vermeld op de in het contract opgenomen lijst, te weten de rekenmachines „Marchant" en „Hamann", alsmede de schrijfmachines „Smith Corona";
dat, toen de concedente daarna elektro-kopieerapparaten („Electrostatic") is gaan vervaardigen of afzetten, partijen deze apparaten impliciet als in deze lijst opgenomen hebben beschouwd zonder daartoe een aanvullende overeenkomst aan te gaan;
dat de concederende vennootschap op 6 oktober 1966 het contract met inachtneming van een termijn van 90 dagen heeft opgezegd, doch uitsluitend ten aanzien van de elektro-kopieerapparaten;
dat de N.V. Portelange met een beroep op de Belgische wet van 27 juli 1961 „betreffende de eenzijdige beëindiging van de voor onbepaalde tijd verleende concessies van alleenverkoop", bij de Rechtbank van Koophandel te Brussel een aktie tot schadevergoeding heeft ingesteld;
dat eiseres deze aktie niet alleen tegen de concederende vennootschap heeft gericht doch mede tegen de drie andere venootschappen die volgens haar bij de uitvoering van het contract betrokken waren en de „exclusiviteit hadden ontmanteld";
dat de Rechtbank van Koophandel evenwel van oordeel was dat de N.V. S.C.M. Belgium ten onrechte in het geding was betrokken;
dat verweersters tegen deze aktie onder meer hebben aangevoerd dat de litigieuze overeenkomst nietig is krachtens artikel 85, § 1, van het E.E.G.-Verdrag;
dat de N.V. Portelange daarentegen heeft betoogd, dat de overeenkomst, ook al ware zij

in strijd met genoemd artikel, „voorlopig geldig" was, daar het contract behoorlijk en binnen de termijnen der verordening no. 17/62 bij de Commissie was aangemeld en dat deze nog geen beschikking krachtens artikel 85, § 3, had genomen;
Overwegende dat de Rechtbank van Koophandel besliste dat, ook al zou het begrip „voorlopige geldigheid" niet voor discussie vatbaar zijn, noch het Verdrag, noch de verordening no. 17/62 in privaatrechtelijk opzicht nader bepalen welke betekenis aan aangemelde overeenkomsten toekomt zolang de Commissie zich niet over de toepasselijkheid van artikel 85, § 3, ten aanzien daarvan heeft uitgesproken;
dat de Rechtbank nader heeft verklaard dat er op dit punt zowel in de rechtspraak als in de rechtsleer verschillende opvattingen bestaan;
dat enerzijds werd geoordeeld, dat een aangemelde overeenkomst volledige werking zou hebben zolang de Commissie het tegenovergestelde niet heeft bepaald en men zich anderzijds beperkte tot de erkenning dat met betrekking tot zodanige overeenkomst slechts voorlopige uitvoeringshandelingen mogelijk zijn;
dat de Rechtbank na te hebben vastgesteld dat het vraagstuk op communautair plan zijn oplossing zou moeten vinden, bij vonnis van 18 februari 1969 heeft bepaald dat de beslissing op dit punt zou worden aangehouden totdat het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen zich overeenkomstig artikel 177 van het E.E.G.-Verdrag over de volgende prejudiciële vraag zal hebben uitgesproken :

„Hoe moeten artikel 85 van het Verdrag en de daartoe gegeven uitvoeringsverordeningen worden uitgelegd voor zoveel betreft de gevolgen van de voorlopige geldigheid, toegekend aan overeenkomsten welke tijdig — doch voordat de Commissie van de Europese Economische Gemeenschap de in artikel 9 van verordening no. 17 bedoelde procedure aanhangig heeft gemaakt — bij de Commissie zijn aangemeld?";

Overwegende dat het vonnis op 25 februari 1969 ter Griffie van het Hof werd geregistreerd;
dat de N.V. Portelange op 12 mei 1969 en de Commissie der Europese Gemeenschappen op 15 mei 1969 overeenkomstig artikel 20 van het Protocol betreffende het Statuut van het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen haar schriftelijke opmerkingen hebben overgelegd;
dat het Hof, gehoord het rapport van de Rechter-Rapporteur en gehoord de Advocaat-Generaal heeft besloten niet tot voorlopige instructiemaatregelen over te gaan;
dat de N.V. Portelange, de N.V. S.C.M. International (Lausanne), de S.C.M. International GmbH (Frankfort/Main), de S.C.M. Corporation (New York) en de Commissie der Europese Gemeenschappen ter terechtzitting van 10 juni 1969 in hun mondelinge toelichting zijn gehoord;
dat de Advocaat-Generaal ter terechtzitting van 24 juni 1969 conclusie heeft genomen;

II — De krachtens artikel 20 van het Statuut gemaakte opmerkingen

Overwegende dat de opmerkingen die bij de schriftelijke en bij de mondelinge behandeling werden gemaakt als volgt kunnen worden samengevat :

A — Opmerkingen van de N.V. Portelange

a) Na de verschillende, zowel in de rechtsleer als in de jurisprudentie, voorgestelde oplossingen met betrekking tot het begrip „voorlopige geldigheid" te hebben weergegeven, verklaart de N.V. Portelange zich te verenigen met de stelling dat de overeenkomsten die onder artikel 85, § 1, kunnen vallen, mits behoorlijk aangemeld, „volledige rechtskracht" bezitten zolang de Commissie ten aanzien daarvan nog niet heeft beschikt.
Deze opvatting is niet gegrond op overwegingen van opportuniteit maar op de noodzaak om onbillijkheden te voorkomen. Verwerpt men haar, dan heeft dit tot gevolg dat iedere voorlopig geldige overeenkomst ongestraft zou kunnen worden geschonden daar de tot hun handhaving geroepen rechterlijke instanties

niet zouden kunnen optreden zolang de Commissie niet ter zake heeft beschikt.
Hierdoor zou een ware situatie van rechtsonzekerheid ontstaan en in vele gevallen zou men niet kunnen voorkomen dat aan de betrokkenen schade — en somtijds een aanzienlijke schade — wordt toegebracht, welke nadien praktisch niet meer zou kunnen worden hersteld.
b) De N.V. Portelange merkt vervolgens op dat de aan het Hof voorgelegde vraag slechts kon worden gesteld daar de rechter a quo ten onrechte heeft geoordeeld dat artikel 85, § 1, van het Verdrag op de litigieuze overeenkomst van toepassing is. Indien het contract echter al aan N.V. Portelange het uitsluitende recht waarborgt om zich bij de producent te bevoorraden, zo verbiedt het niet de wederuitvoer en bevat het evenmin enige bepalingen ter voorkoming van parallelle importen. Het heeft derhalve geenszins een verdeling der markten ten gevolge.
Hoogstens zou twijfel kunnen rijzen betreffende de clausules krachtens welke de buitenlandse concessionaris die de betrokken produkten in het aan de N.V. Portelange toegekende gebied zou hebben verkocht, een commissie moet betalen. Doch volgens de rechtspraak van het Hof zou zelfs in zodanig geval de mogelijk in aanmerking komende sanctie van nietigheid niet het contract in zijn geheel, doch slechts de desbetreffende clausules treffen. Deze zijn echter van secondaire betekenis, werden praktisch nimmer toegepast en behoren niet tot het wezen van de overeenkomst (zie arrest 56, 58-64).
De Rechtbank van Koophandel schijnt uitgegaan te zijn van het beginsel dat exclusiviteit op zichzelf reeds synoniem zou zijn met ongeoorloofdheid in de zin van artikel 85, § 1, van het Verdrag. Aldus miskent zij het arrest 56-65 waarin het Hof uitdrukkelijk heeft beslist dat exclusieve overeenkomsten naar haar aard nog niet met bedoeld artikel onverenigbaar zijn.

B — De opmerkingen van de Commissie der Europese Gemeenschappen

a) De Commissie onderzoekt allereerst de vraag of de N.V. Portelange in casu de voorlopige geldigheid der litigieuze overeenkomst kan inroepen.
Op dit punt erkent zij dat het contract van 1 juli 1961 waarbij aan de N.V. Portelange het alleenverkooprecht werd toegekend voor de apparaten Marchant, Smith-Corona en Hamann overeenkomstig Verordening no. 17/62 bij de Commissie werd aangemeld en dat zij daardoor voorlopige geldigheid verkreeg. Zij merkt evenwel op dat de — overigens mondeling aangegane — overeenkomst met betrekking tot de verkoop der elektro-kopieerapparaten eerst na de inwerkingtreding van genoemde verordening tot stand kwam en nimmer bij de Commissie werd aangemeld.
Het betreft hier evenwel een aan de aanmeldingsplicht van artikel 4, § 1, dezer verordening onderworpen overeenkomst, want door de afzetmogelijkheden voor deze produkten alsmede de keus der verbruikers te beperken, kan zij een restrictieve uitwerking op de mededinging uitoefenen.
Anderzijds mag niet worden aangenomen dat voor deze overeenkomst de aanmelding van het contract van 1 juli 1961 zou kunnen gelden. In de eerste plaats is de markt voor elektrokopieerapparaten een bijzondere markt, die los staat van die voor de schrijfmachines en rekenmachines; bovendien blijkt uit het contract zelf, en met name uit zijn tweede deel, dat de concedent met de toekenning van het alleenverkooprecht de concessionaris niet automatisch het exclusieve recht heeft verleend om alle door hem vervaardigde of afgezette produkten in de handel te brengen. Nauwkeuriger gezegd : juridisch gezien schijnt de overeenkomst waarbij het alleenverkooprecht tot andere produkten dan die bedoeld in het standaard-contract van 1 juli 1961 werd uitgebreid, een bijzondere en autonome overeenkomst te zijn, ook al is zij voor het overige aan de bepalingen van dat contract onderworpen.
De autonomie van bedoelde overeenkomst ten opzichte van dat contract vindt overigens nog bevestiging in het optreden van partijen zelf : de concedent heeft immers alleen de overeenkomst met betrekking tot de elektro-kopieerapparaten opgezegd en de aktie van de N.V. Portelange bij de Belgische rechter ziet slechts op deze opzegging; de overeenkomst van 1 juli 1961 inzake de schrijfmachines en rekenmachines bleef tussen partijen voorlopig van kracht.

Hieruit volgt dat, onder de onderhavige omstandigheden, de procedure ter verkrijging van de beschikking voorzien in artikel 85, § 3, van het Verdrag, dan wel de negatieve verklaring bedoeld in artikel 2 van verordening no. 17/62, slechts kan worden aangevangen indien de litigieuze overeenkomst overeenkomstig de bepalingen van verordening 27/62 a posteriori werd aangemeld.

Neemt men evenwel aan dat de overeenkomst onder artikel 85, § 1, valt, doch ten behoeve daarvan artikel 85, § 3, mag worden toegepast, dan mag ingevolge artikel 6, § 1, van verordening no. 17/62 de datum der ontheffing niet vroeger zijn dan die van de aanmelding. Daar deze nog niet heeft plaatsgevonden zou een aan de opzegging der overeenkomst (6 oktober 1966) voorafgaande vrijstellingsbeschikking niet mogelijk zijn.

Dit zou niet anders zijn voor het geval de overeenkomst aan de voorwaarden van verordening no. 67/67 voldeed. Een uitdrukkelijke beschikking tot toepassing van artikel 85, § 3, zou stellig overbodig worden, doch de overeenkomst zou, daar zij reeds ten tijde van de inwerkingtreding van deze verordening (1 mei 1967) bestond, door haar artikel 4, § 2, worden geregeerd, zodat de ten aanzien daarvan gegeven buitentoepassingverklaring op zijn vroegst zou gelden vanaf de dag van aanmelding.

Zou de overeenkomst daarentegen niet onder artikel 85, § 1, vallen — waardoor de vrijstellingsverklaring van artikel 85, § 3, overbodig zou worden — dan zou een negatieve verklaring ex artikel 2 der verordening no. 17/62 kunnen worden afgegeven. Daar de afgifte van deze verklaring echter doet veronderstellen dat door de betrokkene een daartoe strekkend verzoek is gedaan, zou de desbetreffende overeenkomst overeenkomstig artikel 4 van die verordening moeten worden aangemeld.

De Commissie concludeert dan ook dat, zolang de aanmelding niet heeft plaatsgehad, zij niet over de prealabele gegevens beschikt nodig om een procedure aan te vangen hetzij tot het verstrekken van de in artikel 85, § 3, van het Verdrag bedoelde verklaring, hetzij tot afgifte van de negatieve verklaring in de zin van artikel 2 der verordening no. 17/62.

Om deze redenen houdt het vraagstuk der voorlopige geldigheid van behoorlijk aangemelde overeenkomsten dan ook geen verband met het onderhavige geval. Immers, gezien de hierboven weergegeven omstandigheden zijn er slechts twee mogelijkheden :

— of wel de litigieuze overeenkomst valt onder artikel 85, § 1, van het Verdrag en in dat geval zal de overeenkomst, daar een verklaring ex artikel 85, § 3, niet vóór de datum van aanmelding effect zal sorteren, geen voldoende rechtsgrondslag kunnen opleveren voor een vordering tot schadevergoeding uit hoofde der opzegging, daar deze vóór de aanmelding plaatsvond;

— of wel de litigieuze overeenkomst valt niet onder artikel 85, § 1, en alsdan kan de opzegging grond opleveren voor een vordering tot schadevergoeding op basis van het nationale recht, daar zij ab initio geldig moet worden geacht.

b) De Commissie verklaart dat zij het vraagstuk dan ook slechts ten overvloede behandelt. Zij bestrijdt de stelling dat de voorlopige geldigheid zou betekenen, dat de contractanten tegen elkander kunnen ageren ten einde de uitvoering der overeenkomst af te dwingen (dan wel, ingeval van wanprestatie, schadevergoeding te verkrijgen) of dat zij tegen derden op zouden kunnen treden door een actie bij de nationale rechter ter handhaving van hun rechten.

Zodanige stelling toch zou niet te verenigen zijn met het stelsel, in het leven geroepen bij artikel 85 van het Verdrag en in de verordeningen nos. 17/62, 19/65 en 67/67, waaruit blijkt dat het verbod van artikel 85, § 1, ook ingeval van aanmelding blijft gelden todat de Commissie ten aanzien van de desbetreffende overeenkomst een beschikking heeft gegeven.

Gezien dit beginsel ware het derhalve in strijd met het Verdrag aan te nemen dat een afspraak, uit civielrechtelijk oogpunt, gedurende het aan die beschikking voorafgaande tijdvak onbeperkt geldig zou kunnen zijn.

Bedoelde stelling zou bovendien tot gevolg hebben dat partijen gedurende het onvermijdelijk lange tijdvak dat aan de beschikking van de Commissie voorafgaat, onbelemmerd de mededinging zouden kunnen beperken, hoewel zulke beperkingen met artikel 85, § 1, onverenigbaar zijn en de vrijstelling van artikel 85, § 3, ten aanzien daarvan niet kan worden gegeven. Zulk een mogelijkheid zou bijzonder gevaarlijk zijn ingeval van afspra-

ken welke in korte tijd tot het beoogde doel voeren.
De Commissie concludeert dat, zo er gedurende de wachttijd al zekere rechtsbetrekkingen tussen partijen bestaan (bij voorbeeld de verplichting tot samenwerking ten einde de buitentoepassingverklaring van artikel 85, § 3, te verkrijgen en zich van iedere handeling te onthouden waardoor die mogelijkheid in gevaar kan worden gebracht), niettemin niet mag worden aangenomen dat zij zich jegens een wederpartij, die stelt dat de overeenkomst krachtens artikel 85 van het Verdrag nietig is, op een overeenkomst, welke slechts voorlopig geldig is, kunnen baseren voor een eis tot nakoming der overkomst of tot schadevergoeding.

C — De opmerkingen van de N.V. S.C.M. International (Lausanne), de S.C.M. International GmbH (Frankfort/Main) en de S.C.M. Corporation (New York) bij gelegenheid van de mondelinge behandeling ter terechtzitting van 10 juni 1969

Verweersters in het hoofdgeding hebben de vrees geuit dat het Hof in deze zaak tot een beslissing over het geschil te gronde zou kunnen komen. Niet alleen de N.V. Portelange maar ook — en vooral de Commissie der Europese Gemeenschappen zouden het debat in een richting hebben geleid, die, werd zij door het Hof gevolgd, de in artikel 177 van het Verdrag aan zijn competentie gestelde grenzen zou overschrijden, hetgeen zou leiden tot inmenging op een aan de nationale rechter voorbehouden gebied.
Na op dit gevaar te hebben gewezen, zetten de verwerende vennootschappen haar standpunt uiteen, ten aanzien van de door de Rechtbank van Koophandel te Brussel gestelde vraag; zij verwierpen de stelling van N.V. Portelange en verklaarden zich met die van de Commissie te verenigen.

Ten aanzien van het recht

1 Overwegende dat de Rechtbank van Koophandel te Brussel bij vonnis van 18 februari 1969 — bij het Hof binnengekomen op 25 februari 1969 — overeenkomstig artikel 177 van het Verdrag tot oprichting der E.E.G., een vraag heeft gesteld nopens de interpretatie van artikel 85 van het Verdrag en deszelfs uitvoeringsverordeningen;

2 dat de gevraagde interpretatie betrekking heeft op : „de gevolgen van de voorlopige geldigheid, toegekend aan overeenkomsten welke tijdig zijn aangemeld bij de Commissie van de Europese Economische Gemeenschap, voordat de Commissie een begin heeft gemaakt met de procedure, bedoeld in artikel 9 van verordening no. 17";

Ten aanzien van de bevoegdheid van het Hof

3 Overwegende dat de Commissie stelt dat in casu een eerste, op 1 juli 1961 gesloten, overeenkomst betreffende het in de handel brengen en de verkoop van schrijfmachines en rekenmachines, tussen de vennootschap Portelange enerzijds en de vennootschap S.C.M. International te Lausanne anderzijds, overeenkomstig artikel 5 van verordening no. 17 is aangemeld;

4 dat, nu de later gesloten aanvullende overeenkomst voor het in de handel brengen en de verkoop van elektro-kopieerapparaten — welke een autonome, van het oorspronkelijke contract onderscheiden overeenkomst zou zijn — niet werd aangemeld, de door de Rechtbank van Koophandel te Brussel aan het Hof voorgelegde vraag zich in casu niet zou voordoen en mitsdien niet ontvankelijk zou zijn;

5 Overwegende dat het Hof ingevolge artikel 177 van het Verdrag, welk artikel stoelt op een duidelijke scheiding van bevoegdheden tussen de nationale rechter en het Hof, geen kennis mag nemen van de feiten van het geding, noch ook de overwegingen, welke tot een verzoek om interpretatie hebben geleid, mag beoordelen;

6 dat de vraag, of de bepalingen of begrippen van gemeenschapsrecht waarvan interpretatie wordt gevraagd, inderdaad op het te berechten geval van toepassing zijn, buiten de bevoegdheid van het Hof valt, en tot die van de nationale rechter behoort;

7 dat dan ook, wanneer een rechterlijke instantie om uitlegging van een gemeenschapsvoorschrift of van een daarmede verband houdend rechtsbegrip vraagt, moet worden aangenomen dat zij deze interpretatie voor de berechting van het bij haar aanhangige geding nodig acht;

dat de door de Commissie opgeworpen exceptie derhalve moet worden afgewezen;

Ten principale

9 Overwegende dat de inrichting van artikel 85 wordt gekenmerkt door de vaststelling van een verbodsbepaling (§ 1) en van het daaraan verbonden rechtsgevolg (§ 2)

onder voorbehoud van de bevoegdheid om ontheffing van dit verbod te verlenen (§ 3);

10 dat mitsdien de toepasselijkheid der nietigheid van rechtswege op een bepaalde overeenkomst, of op enige harer bedingen, vooronderstelt, dat de overeenkomst onder § 1 van genoemd artikel valt en dat ten behoeve daarvan geen beroep kan worden gedaan op de bepalingen van § 3;

11 dat de verordening no. 17, teneinde de betrokkenen in de gelegenheid te stellen om de bepalingen van artikel 85, § 3 in te roepen, bepaalt dat de in artikel 85, § 1 bedoelde overeenkomsten of besluiten bij de Commissie moeten worden aangemeld;

12 dat, ingeval een overeenkomst krachtens de Verordening no. 17 is aangemeld, het enkele feit dezer aanmelding niet betekent dat de overeenkomst onder het in artikel 85, § 1 ingestelde verbod valt;

13 dat het oordeel, dat zulk een overeenkomst metterdaad verboden is, berust op de waardering van een aantal juridische en economische elementen, die slechts als gegeven mogen worden aanvaard wanneer uitdrukkelijk is vastgesteld, dat het onderhavige geval, op zichzelf beschouwd, niet alleen alle in § 1 van voormeld artikel genoemde voorwaarden verenigt, maar bovendien geen aanspraak kan maken op een ontheffing als bedoeld in § 3;

14 dat, zolang zodanige vaststelling niet is geschied, iedere regelmatig aangemelde overeenkomst als geldig moet worden aangemerkt;

15 dat het, waar de betrokkenen niet over doeltreffende rechtsmiddelen beschikken om het nemen van een besluit in de zin van artikel 85, § 3 te bespoedigen — een omstandigheid welker gevolgen te ernstiger zijn naarmate de termijn waarbinnen zodanig besluit tot stand komt van langere duur is — strijdig zou zijn met het algemene beginsel der rechtszekerheid om uit het niet definitieve karakter der geldigheid van de aangemelde overeenkomsten te concluderen dat hun werking onvolledig zou zijn zolang de Commissie te hunnen aanzien nog geen beslissing uit hoofde van artikel 85, § 3 van het Verdrag heeft genomen;

16 dat zo het feit, dat deze overeenkomsten volledige werking verkrijgen, gebeurlijk tot praktische bezwaren kan leiden, toch de moeilijkheden voortvloeiend uit het onzekere karakter van de bij de aangemelde overeenkomsten aangegane rechtsbetrekkingen nog veel ernstiger zouden zijn;

17 dat, indien de Commissie van oordeel is dat de uitvoering ener overeenkomst inbreuk maakt op de mededingingsregelen, het haar is overgelaten om binnen redelijke termijn een beschikking te nemen hetzij krachtens artikel 85, § 3 van het Verdrag, hetzij krachtens artikel 15, § 6 van verordening no. 17;

18 dat, zodra § 6 van laatstgenoemd artikel 15 is toegepast, de betrokkenen zijn gewaarschuwd dat de Commissie van oordeel is, dat enerzijds de omstandigheden vereist in § 1 zijn vervuld, en anderzijds toepassing van artikel 85, § 3 niet gerechtvaardigd is;

19 dat, wanneer partijen dan ook na dat tijdstip met de uitvoering der overeenkomst zouden voortgaan, zij zulks op eigen risico zouden doen;

20 dat derhalve moet worden aangenomen, dat de in artikel 85, § 1 bedoelde overeenkomsten, wanneer zij overeenkomstig verordening no. 17 regelmatig zijn aangemeld, haar volle werking behouden zolang de Commissie niet krachtens artikel 85, § 3 en de bepalingen van voornoemde verordening heeft beschikt;

Ten aanzien van de kosten

21 Overwegende, dat de kosten van de Commissie der Europese Gemeenschappen, die haar opmerkingen heeft ingezonden, niet terugvorderbaar zijn;

22 dat de procedure ten aanzien van partijen als een in de loop van het geding voor de Rechtbank van Koophandel te Brussel gerezen incident moet worden beschouwd, zodat laatstgenoemde rechter over de kosten heeft te beslissen;

Gezien de processtukken;
Gehoord het rapport van de Rechter-Rapporteur;
Gehoord de mondelinge toelichting van partijen in de hoofdzaak en van de Commissie van de Europese Gemeenschappen;

Gehoord de conclusie van de Advocaat-Generaal;
Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap en in het bijzonder de artikelen 85 en 177;
Gelet op de verordening no. 17 van de Raad van 6 februari 1962;
Gelet op het Protocol betreffende het Statuut van het Hof van Justitie van de Europese Economische Gemeenschap en in het bijzonder artikel 20;
Gelet op het Reglement voor de procesvoering van het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen;

HET HOF VAN JUSTITIE

uitspraak doende op de door de Rechtbank van Koophandel te Brussel bij haar vonnis van 18 februari 1969 voorgelegde prejudiciële vraag, verklaart voor recht :

De in artikel 85, § 1 van het Verdrag bedoelde overeenkomsten, die met inachtneming van de verordening no 17/62 behoorlijk zijn aangemeld, hebben volledige werking zolang de Commissie niet krachtens artikel 85, § 3 en de bepalingen van voornoemde verordening heeft beschikt.

Aldus gewezen en ondertekend te Luxemburg op negen juli negentienhonderdnegenenzestig.

Lecourt Trabucchi Mertens de Wilmars
Donner Strauß Monaco Pescatore

Uitgesproken ter openbare terechtzitting, gehouden te Luxemburg op negen juli negentienhonderdnegenenzestig.

De Griffier
A. Van Houtte

De President
R. Lecourt